

Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluk Halleri İle Yönetici Sorumluluk Sigortası

Onur ÇELİK - YMM

Anonim Şirket yönetim kurulu üyeleri ve yöneticileri için sorumluluk halleri, Türk Ticaret Kanun'unda (TTK) sayılan genel sorumluluk hallerinin haricinde özel sorumluluk hallerini de kapsayacak Őekilde düzenlenmiştir. Bunlar müzakereye katılma yasağı, Őirketle işlem yapma, borçlanma ve rekabet yasağı, belgelerin ve beyanların kanuna aykırı olması, sermaye hakkında yanlış beyanlar ve ödeme yetersizliğinin bilinmesi, değer biçilmesinde yolsuzluk, mali durumun bozulması ve iflastan kaynaklanan sorumluluk halleridir.

TTK dıŐında, Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun, Gümrük Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu, Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, Çevre Kanunu, İŞ Kanunu ve Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu gibi birçok özel düzenlemede yönetim kurulu üyelerinin ve yöneticilerin sorumlu olabilecekleri haller düzenlenmiştir. Örnek verilecek olur ise;

i) Yönetim Kurulu Üyelerinin Vergi Borçlarına Karşı Sorumluluğu: Anonim Şirketin vergi yükümlüsü veya sorumlusu olması halinde vergi ödevleri kanuni temsilcileri tarafından yerine getirilir. Yönetim kurulu üyeleri amme alacağının ödenmesinden, görev yaptıkları döneme ilişkin olarak, Şirketin varlığından tamamen veya kısmen alınamayan vergi ve buna bağlı alacaklar için, Őahsi mal varlıkları ile sorumlu olacaklardır.

ii) Yönetim Kurulu Üyelerinin Sosyal Güvenlik Kurumu'na (SGK) Sigorta Primi Borçlarına İlişkin Sorumluluğu: Şirketin SGK'ya olan sigorta primi, genel sağlık sigortası primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası, gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarından dolayı, görev yaptıkları döneme ilişkin olarak, Şirket yönetim kurulunun tüm üyeleri, üst düzeydeki ilgili yönetici veya yetkilileri Şirket tüzel kiŐiliđi ile birlikte müşterek ve müteselsil sorumludurlar.

iii) İş Kazası ve Hastalık Bakımından İşveren Sorumluluğu: İş kazası ve meslek hastalığı, iş güvenliği mevzuatına aykırı hareketler sonucu meydana gelen diğer zararlar dolayısıyla, SGK tarafından sigortalıya veya hak sahiplerine yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler işverene ödettirilir.

iv) Rekabet Kanunu Kapsamında Sorumluluklar: Rekabet Kanunu'nda yer alan "Rekabeti Sınırlayıcı AnlaŐma, Uyumlu Eylem ve Kararlar", "Hakim Durumun Kötüye Kullanılması" "BirleŐme veya Devralma" gibi yasaklanmış davranıŐlarda bulunan

kurumlara Rekabet Kurulu tarafından yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilebilir.

Para cezaları verilmesi halinde, ihlalde belirleyici etkisi saptanan yöneticilerine ya da çalışanlarına kuruma verilen cezanın yüzde beşine kadar idarî para cezası verilir.

Söz Konusu Sorumluluklardan Kaynaklanabilecek Risklere İlişkin Yönetici Sorumluluk Sigortası

Yönetici sorumluluk sigortası, yönetim kurulu üyelerinin ve sigortalı olan yöneticilerin şirkete karşı olan hizmet sözleşmelerinin gereğini ifa ederken ve bunun yanında kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini ifa ederken, sigorta sözleşmesi yapılmadan önce veya geçerlilik süresi içinde kusurlarıyla şirkete vermiş oldukları zararlardan ötürü karşılaştıkları taleplere karşı teminat verilen bir sorumluluk sigortası türüdür.

Ülkemizde yönetici sorumluluk sigortası konusunda genel şartlar mevcut olmadığı için, yönetici sorumluluk sigortası güvencesi, uygulamada, mesleki sorumluluk sigortası genel şartlarına (Yeminli Mali Müşavir, Avukatlık, Hekimlik Mesleki Sorumluluk Sigortası gibi) özel şartlar eklenmek suretiyle verilmektedir.

Yönetici Sorumluluk Sigortası, yönetim kurulu üyelerinin ve yöneticilerin yukarıda sayılan sorumluluklarının yanı sıra bu iş ve işlemlerden dolayı oluşabilecek muhtemel zararları teminat altına almak amacıyla TTK'nın 361'inci maddesinde de düzenlenmiştir. Düzenlemede yönetim kurulu üyelerinin, görevlerini yaparken kusurlarıyla şirkete verebilecekleri zarar, şirket sermayesinin yüzde yirmi beşini aşan bir bedelle sigorta ettirilmiş ve bu suretle şirket teminat altına alınmışsa, bu husus halka açık şirketlerde Sermaye Piyasası Kurulunun ve ayrıca pay senetleri borsada işlem görüyorsa borsanın bülteninde duyurulacağı ve kurumsal yönetim ilkelerine uygunluk değerlendirmesinde dikkate alınacağı belirtilmiştir.

TTK'da yer alan düzenlemeden anlaşılacağı üzere yönetici sorumluluk sigortası özendirici mahiyette olup (zorunlu değil), yönetim kurulu üyelerinin görevlerini yerine getirirken şirkete verebilecekleri zararların güvence altına alınması konusunda tedbir alıcı niteliktedir.

Ancak şirket halka açık bir anonim şirket ise, SPK düzenlemeleri gereği zorunlu olarak yönetici sorumluluk sigortası yaptırılmalı ve söz konusu rizikolar karşısında şirketin koruma altında olduğu pay sahiplerine ve potansiyel yatırımcılarına duyurulmalıdır.